

*uw brief van**uw kenmerk**ons kenmerk**datum*

2 december 2014

*onderwerp***Onderzoek naar de regionale verbindingen in Zaanstreek - Waterland**

Bijgaand doen wij u het rapport van de heer Bandell toekomen. Wij danken de heer Bandell voor zijn inspanning. In zijn rapportage schrijft hij dat hij een grote mate van openheid heeft ontmoet in de gesprekken die hij voerde. Wij lezen daarin een flink compliment voor de bestuurders in onze regio. We zijn kennelijk niet bang om te vertellen waar volgens ons de schoen wringt en zaken beter georganiseerd of uitgevoerd kunnen worden. Het biedt een mooie basis om gezamenlijk de discussie in de regio voort te zetten, hopelijk met diezelfde openhartigheid.

Wij hebben met de heer Bandell gesproken bij het formuleren van de onderzoeksopdracht, maar hebben door zijn gezondheidssituatie niet meer een soortgelijk gesprek gehad dat hij met de andere gemeenten heeft gevoerd. Ons perspectief op de ontwikkeling van de regio is daarmee niet in de rapportage meegenomen. Om die reden hebben wij ervoor gekozen deze oplegnotitie te schrijven, waarmee wij de rapportage begeleiden.

Leiderschap

Een eerste aanbeveling uit de rapportage die de steden ter harte nemen, is de oproep om de verantwoordelijkheid te nemen en leiderschap te tonen in de regio en bij de positionering van de regio in MRA-verband. Wij onderschrijven volledig en met enthousiasme het advies om te werken aan een verhaal van de MRA Noord en constateren dat hiervoor een breed draagvlak bestaat in de regio.

bijlage(n): Geen

behandeld door:
A. Heiner/H. Swentelefoonnummer
0299-452776

Inhoudelijke noodzaak

De rapportage concentreert zich op de vraagstukken van onze regio en de verbinding met de MRA. De rapportage geeft aan dat de verbinding van de regio als geheel te weinig samenhang bevat om optimaal bij te dragen aan de versterking van de '(economische) motor van Nederland'. Daarmee doen wij onze inwoners te kort.

Wij herkennen dat in ons dagelijks werk. De bestuurders van onze gemeenten zijn relatief veel betrokken op MRA-schaal, zijn vertegenwoordigd in de G32, opereren op landelijk niveau. Als steden hebben we een verhaal, ambities en werken wij samen met andere MRA-partners. Dat is echter niet voldoende. De kracht van de Metropoolregio Amsterdam op internationaal niveau ligt onder andere in de diversiteit van de regio. Vergeleken met Londen is er relatief veel landelijk gebied, met daarin compacte stedelijke gebieden. Om die diversiteit vast te kunnen houden zullen we op zoek moeten gaan naar een evenwicht waarin steden en landelijk gebied elkaar aanvullen en samen een goede propositie kunnen formuleren.

Hoe zetten wij de regio op de kaart? Met welke opdracht gaan wij op pad? Op dit moment ervaren wij een te grote afstand tussen de inzet van de steden bij de positionering van onze regio in de MRA enerzijds en anderzijds de interne discussies met elkaar in de regio. Door het ontbreken van een Zaanstreek-Waterlandse agenda laten we kansen liggen. Dat valt te meer op als we onze regio vergelijken met andere regio's die wel een stevige inhoudelijke agenda hebben en het effect dat die agenda heeft op de regio en betrokken gemeenten. Dat is jammer omdat wij een gebied zijn met potentie en kwaliteiten, maar ook met een smalle economische en demografische basis om de steden en het landelijk gebied op termijn 'overeind te houden'. Genoegzaam achterover leunen in tevredenheid, de 'luie optie' uit de rapportage, ervaren wij als voorbij gaan aan onze bestuurlijke verantwoordelijkheid. Net als andere gemeenten, getuige de bestuurskrachtonderzoeken.

Een aspect dat genoemd wordt is de kwetsbaarheid van de kleinere gemeenten in het kader van de decentralisaties in het sociaal domein. Er is sprake van een sterke afhankelijkheid van de steden en een complexe bestuurlijke en ambtelijke samenwerking die een stevig beroep doet op de organisatie van de steden. Ook wij zullen onze inspanningen en keuzes moeten kunnen blijven uitleggen aan onze eigen inwoners. Voor de steden is de samenwerking met andere grote gemeenten van groter belang en productiever dan die in de regio Zaanstreek-Waterland.

De steden bekrachtigen opnieuw hun uitgangspunt, uitgaande van logische 'stad en ommeland'-relaties, om de regionale samenwerking primair en bestuurlijke ontwikkeling te organiseren op het niveau van de Zaanstreek en Waterland en vervolgens Zaanstreek-Waterland, als zelfstandig schaalniveau voor complexe taken en voor de positionering als 'MRA Noord' richting MRA. De kleine dingen doen we klein, de grote dingen groot. Krachtige, onderling verbonden regiogemeenten zijn hiervoor noodzakelijk.

Structuren

We onderschrijven de constatering dat Zaanstreek-Waterland een 'bestuurlijke lappendeken' is en zijn, met de heer Bandell, ontevreden over de richting en het tempo van de ontwikkeling in bestuurlijke zin. De bestuurlijke organisatie werkt belemmerend, de blik is teveel naar binnen gericht, waar de kansen juist liggen in de verbinding met de MRA vanuit een inhoudelijke agenda van de regio. De omzichtigheid waarmee discussies over de bestuurlijke ontwikkeling van de regio vaak gevoerd worden, vaak met fluwelen handschoenen, is niet productief en gaat niet snel genoeg om het tempo van de omgeving van Zaanstreek-Waterland bij te kunnen houden.

We stellen vraagtekens bij de effectiviteit en toekomstbestendigheid van de samenwerking en bij het model van ambtelijke fusies van gemeenten. Er zijn grenzen aan de hoeveelheid besturen die kunnen worden bediend vanuit dezelfde organisatie.

We hebben veel respect voor de eigen bestuurlijke indeling, maar moeten dat ter discussie kunnen stellen als we denken dat we het voor onze inwoners, instellingen en bedrijven op een andere manier beter kunnen doen. In het verlengde van het advies van de heer Bandell denken wij dat het noodzakelijk is dat wij als regiobestuurders over onze schaduw heen springen en met lef en visie een discussie aangaan over de ontwikkeling van Zaanstreek-Waterland. Voor alle duidelijkheid: ook onze eigen autonomie komt daarbij aan bod. Zou Purmerend er goed aan doen om op te gaan in een grotere gemeente Waterland? Zaanstad heeft zich al eerder uitgesproken voor een Zaanstreek-gemeente.

De gemeente Amsterdam heeft inmiddels aangegeven dat gemeentelijke schaalvergroting of andere vormen van versterking van de bestuurskracht ten noorden van Amsterdam wellicht kansen biedt voor het versterken van het beheer van het landschap, toerisme en recreatie.

Een regio waarin het streven om maar niet 'bij de steden' terecht te komen vaak een belangrijk leidmotief lijkt te zijn, is ons inziens niet op weg een krachtige, coherente regio te worden maar tot een regio met een ongewenste en geformaliseerde tweedeling tussen 'stad' en 'ommeland'.

Verkenning

De samenwerking tussen Purmerend en Zaanstad krijgt, mede door dit onderzoek, steeds meer vorm. We hebben gemeenschappelijke uitdagingen en perspectieven uitgewisseld. Daarom verwachten wij dat we -meer dan we tot nu toe hebben gedaan- elkaar in de toekomst zullen opzoeken en richting de MRA met een gemeenschappelijk agenda zullen opereren. We bezien of we daaraan organisatorische consequenties moeten verbinden.

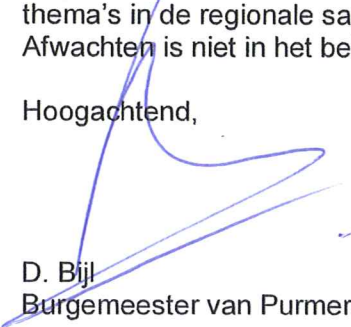
Graag nodigen we de regio uit om met ons mee te denken over de regionale agenda en de een bestuurlijke organisatie die optimaal is voor zowel de dagelijkse leefbaarheidsvraagstukken als voor de meer strategische positionering. We zijn ons ervan bewust dat een vermenging van het debat over inhoud en structuur verwarrend kan zijn. Maar we weten ook dat het één onlosmakelijk verbonden is met het ander. Het zo presenteren als twee verschillende werelden die van elkaar te scheiden zijn, zou niet erg realistisch zijn. Bovendien leidt dit tot -soms niet uitgesproken- beeldvorming.

Wij ondersteunen ook het idee om Amsterdam Noord hierbij te betrekken. Zij maakt 'functioneel' onderdeel uit van de regio boven het IJ. De MRA Noord begint als je van de pont stapt! Met en via Amsterdam Noord werken we dan ook samen met de gemeente Amsterdam, die immers gedeeltelijk deel uitmaakt van (het stedelijke en het landelijke stuk van) de MRA Noord.

Samenvattend

De bestuurders van de regio Zaanstreek-Waterland zijn het over een aantal belangrijke uitgangspunten eens. De heer Bandell begint daar ook mee. We onderschrijven het belang van de regio, van onze positie in de MRA, van de regionale samenwerking, van de formulering van een uitdagend toekomstperspectief van de MRA Noord. Dat laatste is een heel duidelijk, concreet en uitdagend gedeeld belang waarin wij als steden graag het initiatief nemen. We onderschrijven het belang van een openhartig gesprek waarin we de thema's in de regionale samenwerking en bestuurlijke structuur bespreekbaar maken. Afwachten is niet in het belang van onze inwoners, instellingen en bedrijven.

Hoogachtend,

D. Bijl
Burgemeester van Purmerend

G.H. Faber
Burgemeester van Zaanstad